

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL NACIONALINĖJE SVEIKATOS TARYBOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2010 m. gegužės 5 d. Nr. FA-P-10-6-24
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 1-ojo audito departamento
direktorės Vitos Jurkevičienės
2009-06-17 pavedimą Nr. P-10-6

Auditą atliko vyriausioji valstybinė auditorė
Rasa Guobienė

Auditas pradėtas 2009-06-22
Auditas baigtas 2010-05-05

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Įžanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5

IŽANGA

Valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybės kontrolės 2009 metų valstybinio audito programą ir vykdant Valstybės kontrolės 1-ojo audito departamento direktorės Vitos Jurkevičienės 2009-06-17 pavedimą Nr. P-10-6. Auditą atliko vyriausioji valstybinė auditorė Rasa Guobienė, dalyvavo šio departamento direktoriaus pavaduotoja Laima Šipkauskienė, vyriausioji specialistė (teisininkė) Vilma Maslauskienė ir vyriausiasis specialistas (teisininkas) Gediminas Kibilda.

Audito tikslas – įvertinti:

- valstybės biudžeto asignavimų 2010 metams planavimą teisėtumo požiūriu;
- audituojamo subjekto 2009 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- valstybės lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ekonomiško ir viešojo intereso gynimo požiūriais

Audituojamas subjektas – Nacionalinė sveikatos taryba – Lietuvos Respublikos Seimo įsteigta ir jam atskaitinga sveikatos politikos vertinimo ir formavimo patariamoji institucija, valstybės biudžetinė įstaiga. Adresas – Gynėjų g. 8, LT-01109 Vilnius, registracijos kodas 8872514. Audituojamu laikotarpiu įstaigai vadovavo pirmininkas Juozas Pundzius, vyr. buhalterio funkcijas vykdė: iki 2009-07-17 vyriausioji specialistė Olga Goluskaitė, nuo 2009-08-10 – vyriausioji specialistė Lilija Lapinskienė.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie Nacionalinės sveikatos tarybos 2009 m. finansines ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu vertintos Nacionalinės sveikatos tarybos 2009 m. finansinės ir kitos ataskaitos: Išlaidų sąmatų vykdymo 2010 m. sausio 1 d. balansas (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2010 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 2), Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 3), Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 4), Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2010 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 5), Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2010 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 6), Finansinio turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 7), Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2010 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 8), Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2010 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. B-1), Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicinius projektus 2010 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. B-11).

Audituojamu laikotarpiu taryba vykdė vieną programą „Nacionalinės sveikatos tarybos veiklos užtikrinimas“ (01.01). Jai vykdyti 2009 m. patvirtinta¹ 261,0 tūkst. Lt biudžeto asignavimų, gauta ir panaudota 251,9 tūkst. Lt.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus².

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškreipimų ir valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikytas kiekybinio reikšmingumo lygis – 1 proc. (2,5 tūkst. Lt) visų kasinių išlaidų, tai didžiausia priimtina klaidų suma, pagal kurią vertinama, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Audito metu, siekiant gauti įrodymų, reikalingų audito tikslams pasiekti, atlikta:

- rizikos analizė audito planavimo etape, kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse;
- tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kt. dokumentų peržiūra;

¹ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22, Nr. XI-96.

² Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

- ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros).

Atliktos svarbiausių audito sričių (ilgalaikio turto, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, prekių ir paslaugų naudojimo išlaidų) didelės apimties savarankiškos audito procedūros. Joms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Audito įrodymai gauti taikant skaičiavimo, patikrinimo, paklausimo, analitinės ir kt. procedūras.

Teisėtumo požiūriu įvertintas valstybės biudžeto asignavimų poreikio 2010 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti planavimas.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl buhalterinės apskaitos, finansinių ataskaitų ir valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

1. Tarybos vyriausioji specialistė O. Goluskaitė, tuo metu vykdžiusi vyriausiojo buhalterio funkcijas, 2009-01-26 įnešė į tarybos atsiskaitomąją sąskaitą banke 13 481 Lt (mokėjimo paskirtis – sąskaitos papildymas) ir tą pačią dieną buvo atlikti 62 mokėjimai fiziniams asmenims į jų asmenines sąskaitas nurodžius, kad mokamas autorinis atlyginimas (iš viso 13 481 Lt). Audito metu nustatyta, kad 51 mokėjimas (iš viso 10 837,50 Lt) atliktas nesant sudarytų autorinių sutarčių ir darbų priėmimo aktų, taigi nesilaikyta Buhalterinės apskaitos įstatymo³ 12 straipsnio 1 dalies reikalavimo visas ūkinės operacijas ir ūkinius įvykius pagrįsti apskaitos dokumentais. Šios operacijos, nesilaikant Buhalterinės apskaitos įstatymo⁴ 12 straipsnio 4 dalies reikalavimų apskaitos registruose ūkinių operacijų duomenis užregistruoti ūkinės operacijos dieną arba iškart po to, kai yra galimybė tai padaryti, nebuvo užregistruotos apskaitoje ir nenurodytos 2009 m. ketvirtinėse finansinėse ataskaitose.

Sumokėjus minėtus autorinius atlyginimus, teisės aktų nustatyta tvarka nesumokėti gyventojų pajamų mokestis ir socialinio draudimo įmokos. Auditoriui informavus įstaigos vadovybę apie būtinybę sumokėti mokesčius, taryba 2009-11-04 sumokėjo 2 508 Lt gyventojų pajamų mokesčio, 2 842,40 Lt socialinio draudimo įmokų ir 670,80 Lt autorinio atlyginimo. Visi šie mokėjimai atlikti O. Goluskaitei (tuo metu jau atleistai iš tarnybos) 2009 m. lapkričio 3 d. papildomai įnešus į tarybos atsiskaitomąją sąskaitą banke 6 021,20 Lt.

³ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 2001-11-06, Nr. IX-574 (su vėlesniais pakeitimais).

⁴ Ten pat.

Visos minėtos operacijos auditoriui nurodžius užregistruotos tarybos buhalterinėje apskaitoje 2009 m. lapkričio 5 d. – surašyta buhalterinė pažyma ir padaryti atitinkami įrašai apskaitos registruose.

Tarybos 2005–2009 metų apskaitos dokumentai perduoti Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Nusikaltimų tyrimo valdybos Ekonominių nusikaltimų tyrimo skyriui. Tyrimas nebaigtas.

Taigi:

- O. Goluskaitės įneštų į tarybos atsiskaitomąją sąskaitą banke pinigų suma (19 502,20 Lt) yra reikšminga – 7,4 proc. įstaigai patvirtintų asignavimų. Mums nežinoma, dėl kokių priežasčių O. Goluskaitė įnešė į tarybos sąskaitą pinigus, taip pat jų kilmė ir kodėl būtent tokia suma;
- egzistuoja apgaulės rizika, kad buhalterinėje apskaitoje buvo registruojamos ne visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai, dėl to finansinėse ataskaitose gali būti nurodyti neteisingi sąskaitų likučiai.

2. Nacionalinė sveikatos taryba nesivadovavo Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių⁵ 261 punktu, kad faktinės išlaidos registruojamos to laikotarpio, kuriuo jos buvo patirtos, buhalterinėje apskaitoje.

2.1. Taryba, 2009 m. gruodžio mėn. sumokėjusi už leidinių 2010 m. prenumeratą (pagal 2 sąskaitas ir 2 išankstinio apmokėjimo sąskaitas), užregistravo 1 215,96 Lt faktines išlaidas, turėjo būti užregistruotos 644,76 Lt paskirstytinos išlaidos ir 571,20 Lt gautinos sumos.

2.2. Taryba 2009 m. apskaitoje neužregistravo Seimo kanceliarijos 2009-12-31 sąskaitos už suteiktas ryšių paslaugas ir neapskaitė 103,49 Lt mokėtinos sumos. Pažymėtina, kad tarybos vyr. specialistė L. Lapinskienė, gavusi iš Seimo kanceliarijos tarpusavio atsiskaitymų suderinimo 2009-12-31 aktą, šį įsiskolinimą patvirtino.

Dėl šių priežasčių tarybos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2010 m. sausio 1 d. ataskaitoje (formoje Nr. 2) nurodytos 1 215,96 Lt didesnės faktinės spaudinių išlaidos (kodas 2.2.1.1.1.8) ir 103,49 Lt mažesnės faktinės ryšių paslaugų išlaidos (kodas 2.2.1.1.1.5), o Išlaidų sąmatų vykdymo 2010 m. sausio 1 d. balanse (formoje Nr. 1) atitinkamai nenurodytos gautinos ir mokėtinos sumos.

3. Audito metu nustatyta, kad valstybės tarnautojų (iš viso 5) atlyginimas skaičiuojamas nesivadovaujant Valstybės tarnybos įstatymu⁶ patvirtintais pareiginės algos koeficientais. Dalis

⁵ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymas Nr. 70 „Dėl Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁶ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999-07-08 Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais).

klaidų buvo ištaisyta audito metu, iš tarnautojų išskaičiuotos permokėtos sumos (iš viso 660,95 Lt). Atlikus savarankiškas audito procedūras ir nurodžius, kad ne visos klaidos ištaisytos, iš valstybės tarnautojo papildomai išskaityta 760,03 Lt permoka, 2010 m. kovo 1 d. gražinta į biudžetą 995,58 Lt (kartu su soc. draudimo įmokomis).

Atsižvelgiant į audito metu atliktas procedūras nustatyta, kad tarybos vidaus kontrolės sistema neatitinka jai keliamų reikalavimų, todėl vertinama kaip silpna.

2. Kiti pastebėjimai

Nacionalinės sveikatos tarybos sudėtį tvirtina Seimas, Sveikatos reikalų komiteto teikimu, ją sudaro 17 narių. Tarybos nariai dirba visuomeniniais pagrindais ir savo pareigas taryboje atlieka nenutraukdami darbo santykių pagrindinėje darbovietėje. Tarybos pirmininką ir jo pavaduotoją iš narių renka tarybos nariai.

Šios tarybos darbą techniškai aptarnauja Nacionalinės sveikatos tarybos sekretoriatas, kurio darbas apmokamas iš valstybės biudžete tarybai išlaikyti skirtų lėšų. Tarybai, kaip biudžetinei įstaigai, Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžete patvirtinta 261 tūkst. Lt asignavimų, iš jų – 169 tūkst. Lt darbo užmokesčiui; didžiausias leistinas pareigybių skaičius – 5, patvirtintas Seimo valdybos 2008 m. balandžio 16 d. sprendimu Nr. 2177.

Tarybos pirmininkas, vadovaudamasis Nacionalinės sveikatos tarybos nuostatais⁷, veikia tarybos vardu, organizuoja jos darbą, jai vadovauja ir atsako už jos veiklą, tvirtina tarybos sekretoriato struktūrą ir pareigybių sąrašą, priima į darbą ir atleidžia sekretoriato darbuotojus, nustato sekretoriato darbuotojų darbo užmokesčio sąlygas. Be to, tarybos pirmininkas tvirtina įstaigos išlaidų sąmatas ir vykdo valstybės biudžeto asignavimų valdytojui priskirtas funkcijas.

Valstybės biudžeto asignavimų valdytojais pagal Biudžeto sandaros įstatymo⁸ 4 straipsnio 1 dalį yra biudžetinių įstaigų, nurodytų Seimo patvirtintame valstybės biudžete, vadovai. Pagal Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos⁹ įstatymo 2 straipsnio 8 dalį įstaigos vadovas yra valstybės tarnautojas, priimtas vadovauti valstybės ar savivaldybės institucijai ar įstaigai.

Tarybos pirmininkas dirba visuomeniniais pagrindais ir nėra valstybės tarnautojas, todėl manome, kad jis negali būti valstybės biudžeto asignavimų valdytojas ir vykdyti jo funkcijų. Tam pritarė ir Nacionalinė sveikatos taryba¹⁰.

Atsižvelgdami į tai ir siekdami sumažinti valstybės biudžeto asignavimų valdytojų vadovaujamų mažų įstaigų skaičių ir taip efektyviau naudoti lėšas, Valstybės kontrolės 2009 m.

⁷ Lietuvos Respublikos Seimo 1998-01-15 nutarimas Nr. VIII-612 „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos nuostatų patvirtinimo“.

⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30, Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais).

⁹ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999-07-08 Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁰ Nacionalinės sveikatos tarybos 2010-04-27 raštas Nr. 14-41 „Dėl valstybinio audito ataskaitos projekto“.

lapkričio 18 d. raštu Nr. S-(10)-2444 rekomendavome Seimo valdybai svarstyti galimybę Seimo patvirtintos Nacionalinės sveikatos tarybos (17-os narių, dirbančių visuomeniniais pagrindais) darbo techninį aptarnavimą pavesti ne tarybos sekretariatui, o biudžetinei įstaigai, vadovaujamai valstybės biudžeto asignavimų valdytojo.

Valstybės kontrolės pasiūlymą svarstė Seimo Sveikatos reikalų komitetas 2010 m. sausio 15 d. posėdyje. Klausimas iki šiol neišspręstas.

1-ojo audito departamento direktorė

Vita Jurkevičienė

1-ojo audito departamento
vyriausioji valstybinė auditorė

Rasa Guobienė

Valstybinio audito ataskaitos kopija pateikta Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui.